

larment' (Noedes, 1960); *depodassar*; *espodanxar*; *es-podegassar*; *espodissar*. *Espodellat*. *Repodar*.

Del ll. APPŪTARE, que partint de 'netejar, posar en net' prengué el sentit de 'calcular', 'fer una estimació' vingué el cast. *apodar* [S. XIII], abans 'comparar (tal persona amb tal cosa)' i 'posar motius, malnoms': en català és castellanisme modern [1670, *DTo.*] i innecessari.

MORS SAVIS: *Amputar* [Lab. 1839], pres del llatí *ampūtāre* 'tallar en rodó', 'podar', 'tallar un membre'; ¹⁰ *amputació* [id.]; *amputable*.

Diputar [Llull; 1803, Belv.], pres del ll. *depūtāre* 'avaluar, fer una estimació', que a la baixa època i en inscripcions apareix amb el sentit de 'assignar', 'diputar, destinar'; *diputat* [1369, ross.]: «per lo Sr. Rey ¹⁵ *diputat*», també *deputat* 1394, *diputat* 1391, 1404 (*InuLC*); *diputació* [1439; «domus triumvirorum», *DTo.* 1670]; *diputador* [1457]. La i resulta d'influència de la variant de l'antic duplicat *disputar/desputar*.

Disputar [Llull], pres del ll. *dispūtāre* 'examinar o discutir (una qüestió)', 'discutir, dissertar', partint de l'acc. de *putare* 'esporgar, posar en net, calcular': «un home donava a un pobre un diner, per ço que Déus l'agués scusat --- Lo canonge e aquell home se *desputaren* longament si aquell diner l'escusava o no del ²⁵ *desputaven* un chrestia e un jueu, e un sarrahí, de la encarnació del Fill de Déu», *Merav.* (Ag. I, 59); de nou *desp-*, *Blanq.* II, 111.4; en un altre passatge ja apareix com a intr. i amb la variant en *disp-*: «en ³⁰ aquella ciutat havia un chrestia e un jueu, qui *disputaven* tots jorns sobre lurs ligs, e --- dementre se *disputaven* --- cascú portava a l'altre mala volentat; lo cardenal anà en aquell loc on *desputaven*, e parlà a ells dient ---», *Blanq.* II, 157.20. També en les *VidesR*: «per la qual à *disputat* contre l'emperador», f° 253r1. «*Disputar* ab algú: disputare, contendere cum aliquo», OPou (*ThPu.*, 180).

Disputació ll. *disputatio*: «Aquí venguem a *disputació*, que segons la carta que Nós havíem feyta als sarraýns, totavia los podiem gitar de la vila», Jaume I (Ag., 449); «Blanquerna manà *disputació* --- per tal que si alcun clergue --- vehia nulla cosa qui feés a mellorar --- que li fos denunciat segons manera de qüestions ---», *Blanq.* (NCL II, 124.9); *desputació* ib. ⁴⁵ I, 218.28. Però en català fou reemplaçat pel derivat purament romànic *disputa*, que ja apareix en el *Curial* i en altres textos del S. xv, i és l'únic que ha restat usual modernament [*DTo.* 1670]: «l'avalot anava atraient públic i més públic; l'entrada s'omplia tota de badocs, y en les *disputes* comensavan a dibuixar-se dos partits contraris ---», NOLLER (*Pap.*, 170). En el món rural i en la toponímia s'encarna sobretot en les conteses locals que sorgeixen sobre drets i sobre indrets: *Plaça de les Disputes* a Argelers (1959), *Bar-ranc de la despúta* al Pinós de Mondóver (1963). *Disputador* [JRoig, *Spill*]. *Disputament* [Llull]. *Disputable*; *disputabilitat*; *indisputable*. *Disputaire*. *Disputant*.

Imputar [Lacav.], ll. *imputare* 'inscriure en un ⁶⁰

compte', 'atribuir, imputar': «esta cosa o l'altra, / que la varen *imputar* / a este o a l'altre autor» en el romanç «pedagògic» de Carles Ros, v. 140. *Imputació* [Lacav.]; *imputable* [Lab. 1840]; *imputabilitat*; *imputador*.

Putatiu [Lacav.], ll. *putativus* 'aquell que hom calcula'.

Reputar [Muntaner], ll. *reputare* 'calcular', 'meditar': «yo no trop --- que la companya qui en Romania ha tant durat, de catalans, que per als hi haja tant durat com per dues coses ---: la primera que anc victòria que haguessen no *reputaren* jamés a llur bondat, mas tan solament al poder de Déu» (§ 1, Casac. I, 16.21; Bof., 5.18); «Dix Sèneca que hom golafre entre besties devia estar, e bestia era *reputat* ---», «per massa beure --- C. T. Nero, qui fo *reputat* un dels pus virtuosos hòmens del món, cant fo emperador no-s guardà d'aquest pecat --- e per tal li mudaren tots los noms, car per Claudiu li deyen Cladius, per Tiberius Biberius, per Nero Mero, que tot ajustat volia dir ---»; «dix que si l'om que corregeix no-t vol oyr, que *reputs* e que-l tingues --- com èthnic e publicà», Eiximenis (*Terç* III, 177.21, 187.24, 73.29). *Reputació* [*DTo.* 1670]; «--- de P. Coromines --- tres assaigs --- bons, ells tots sols, per a fer la *reputació* d'un pensador», Feliu Elias, «La Publicitat», 1-vi-1930; *reputat*.

Suputar [*supp-*, Belv.], ll. *supputare* 'podar', 'calcular'; *suputació*.

+PODÀRIA, nom geomètric d'unes corbes que formen creu (*Gr. encicl. cat.*); Fontserè trobava a faltar *podari*, -ia, en el seu *DOrt.* anotant-ho al marge sense posar-hi sign.; sembla derivat del gr. *ποδάριον* 'peuet, peduncle', diminutiu de *πόδις* 'peu' (probablement referint-se al punt P que genera aquestes corbes). Article revisat per Ernest Coromines, professor de Matemàtica a la Universitat [ai!] de Lió.

Podé, vulg., V. *potser* (PODER) *Podenc*, probablement del cast. *podenco* 'mena de gos', l'origen incert del qual es va investigar en el *DCEC/DECH* (veg. espt. iv, 586a38 i notes 2 i 3)

PODER, del ll. vg. *PŌTĒRE, que va reemplaçar el ll. cl. POSSE. □ 1.ª doc.: orígens (docs. S. XII etc.).

«N'à di<r> tans, per què los òmens n<o> o *poden* sofe<r>re», doc. del S. XII de l'Alt Cardener; «negú clerge que si metex no *pod* salvar, com *pod* salvar som poble?: que dig que negú clerge no *pod* donar penitència dreta a nul hom --- pus a sí elex no *pod* proð tenir» en un altre de 1250 de la mateixa comarca, PPujol (*DicVgUrg.*, 4.19, 15.35ss.).

En llatí clàssic la conjugació del verb POSSE resultava d'un complicat arranjament de reaccions analògiques entre les formes d'un antic verb simple *PŌTĒRE, que es van conservar en osc (l'altra llengua itàlica tan germana del llatí), i la combinació *potis esse* 'ser capaç', que es contragué donant l'infinitiu llatí *posse*. De l'antic verb simple es mantingueren en la llengua clàssica el participi actiu POTENS i el tema de perfet